

УДК 351.741(477)

В.В. Оцел,
науковий співробітник
ДНДІ МВС України, м. Київ,
ORCID ID 0000-0002-7708-1086

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ: РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ІНТЕРНЕТ-ОПИТУВАННЯ

У статті представлено результати соціологічного Інтернет-опитування працівників поліції, проведеного в системі Міністерства внутрішніх справ України у 2017 році, стосовно змін, що відбулися внаслідок реформування міліції в Національну поліцію. Викладено думку поліцейських щодо впливу реформи на діяльність їхніх підрозділів, на кожного особисто, їхні очікування від реформи в майбутньому. Відзначено як позитивні наслідки реформування поліції, так і певні недоліки, що переважно стосуються її організаційно-правового, матеріально-технічного та кадрового забезпечення.

Ключові слова: соціологічне вибіркове опитування, анкетування, національна поліція, реформа поліції.

В статье представлены результаты социологического Интернет-опроса сотрудников полиции, проведенного в системе Министерства внутренних дел Украины в 2017 году, относительно изменений, которые произошли в результате реформирования милиции в Национальную полицию. Изложено мнение полицейских относительно влияния реформы на деятельность их подразделений, на каждого из них лично, их ожидания от реформы в будущем. Отмечены как положительные последствия реформирования полиции, так и определенные недостатки, что преимущественно касаются ее организационно-правового, материально-технического и кадрового обеспечения.

Ключевые слова: социологический выборочный опрос, анкетирование, Национальная полиция, реформа полиции.

Для вивчення певної думки щодо різних аспектів діяльності поліції, рівня громадської довіри до правоохоронних органів у світі використовуються різноманітні соціологічні опитування. За кордоном (у тому числі в США, Канаді, Великобританії, ФРН, Словенії, Польщі та інших країнах) подібні дослідження активно проводяться з 1990-х років, при цьому найчастіше використовуються такі їх форми, як експертні та вибіркові опитування. Зазвичай, як експерти у таких дослідженнях, окрім громадян, залучаються працівники поліції та інші вільнонаймані службовці. Наприклад, у Польщі опитування щодо професійної задоволеності поліцейських здійснювалися у 2004, 2006, 2009–2012 роках. Поліцейські заповнювали анкети в електронному вигляді, а питання до них стосувалися різних сфер їхньої професійної діяльності.

В Україні частіше за все в соціологічних дослідженнях вивчається саме громадська думка щодо безпекової ситуації, рівня захищеності населення від злочинних посягань та оцінки діяльності поліції (міліції), задоволеності їх роботою тощо. Перше таке соціологічне опитування було здійснено Інститутом соціології НАН України в 1990–1991 роках у м. Києві. У 2002–2004 роках Державною службою статистики України за підтримки Міжнародної організації праці та Програм розвитку ООН здійснено всеукраїнське вибіркове дослідження “Базова захищеність населення України”. Протягом грудня 2015 – січня 2016 року в Донецькій, Луганській та Одеській областях громадською організацією “Харківський інститут соціальних досліджень” проведено соціологічне опитування “Безпека в деяких регіонах України: поточна

© Оцел В.В., 2018

ситуація та напрямки для її покращення”. У 2012 та 2015 роках соціологічна компанія “Рейтинг” провела спеціалізовані опитування “Правоохоронні органи України: довіра та оцінки населення, проблеми внутрішньої безпеки та готовність до співпраці” [2] та “Ставлення до патрульної поліції”. Низку опитувань також здійснено Українським центром економічних і політичних досліджень імені О. Разумкова, Київським міжнародним інститутом соціології, Центром соціальних і маркетингових досліджень “СОЦИС” та ін.

Як показує міжнародний досвід, лише громадської думки для розуміння того, чи в правильному напрямі йде реформа, що була розпочата в Україні у 2014 році, недостатньо. Задля визначення певних можливостей подальшого її поглиблення та необхідних змін у законодавстві актуальною є оцінка її результатів саме співробітниками, які вступили на службу до новоствореної поліції. З цією метою за дорученням Міністра внутрішніх справ України А. Авакова у 2017 році Департаментом організаційно-апаратної роботи МВС України спільно з Державним науково-дослідним інститутом МВС України проведено вибіркоче соціологічне опитування окремих категорій працівників поліції та курсантів вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських (вибірка становила майже 21 тис. осіб). Подібне вибіркоче соціологічне опитування атестованих працівників міліції здійснювалося на виконання доручення Міністра внутрішніх справ України протягом жовтня 2015 року в ГУМВС України у Харківській, Одеській, Дніпропетровській, Львівській областях та ГУМВС м. Києва. З результатами опитування можна ознайомитися на сайті МВС України [3].

Отже, в опитуванні 2017 року взяли участь оперуповноважені кримінальної поліції, що склали 15,9 % від усіх опитаних, слідчі (15,6 %), патрульні поліцейські (найбільша група – 31,2 %), дільничні офіцери поліції (10,5 %) та інші категорії (12,3 %). Не зазначили сферу своєї професійної діяльності 14,5 % респондентів. Усім респондентам, які відповідали на питання електронної анкети, було надано можливість: оцінити зміни, що відбулися внаслідок реформування старої системи ОВС в національну поліцію; висловити свою думку, чи ефективніше за старі працюють нові підрозділи системи МВС; як вплинула реформа особисто на кожного із опитаних, чи виправдались їхні очікування від уже здійснених етапів реформування тощо. Також цікавила думка респондентів щодо перспектив функціонування поліції в майбутньому.

У цілому, за результатами дослідження, половина респондентів вважає, що реформа поліції йде в правильному напрямі. 10,9 % респондентів обрали альтернативу “цілковито у правильному” і 40,4 % – “швидше у правильному”, відповідаючи на питання “Чи у правильному напрямі йде реформа поліції в Україні”. Серед них найчастіше обирали зазначені відповіді працівники поліції Чернівецької (63,2 %) і Хмельницької (69,1 %) областей. Дещо менше погодились з цим у Житомирській (43,6 %), Кіровоградській (45,6 %), Черкаській (46,4 %), Одеській (47,9 %), Львівській (48,8 %), Чернігівській (49,8 %), Тернопільській (51,5 %) і Миколаївській (51,9 %) областях. В усіх інших регіонах кількість таких поліцейських є на рівні середнього рівня кількості поліцейських із позитивним сприйняттям шляхів реформи. Не згодні із ходом реформ 8,6 % опитаних, а 24,4 % вважають, що реформа йде швидше в неправильному напрямі.

25,2 % респондентів зазначають, що виправдались кращі їх очікування від реформи системи органів МВС, проте 29,6 % опитаних вважають, те, що було вже здійснено, неефективно та не виправдовує їх очікування. Зовсім нічого не очікували від реформи 20,2 %, і 24,9 % респондентів було важко відповісти на питання “Чи виправдались у цілому Ваші очікування від уже здійснених реформ системи органів МВС України?”.

Думка респондентів розділилася щодо впливу реформи на ефективність діяльності підрозділу, в якому вони працюють. Ті, хто вважає, що ефективність роботи їх

підрозділу не змінилася чи вона навіть знизилася із-за проведення реформи, разом склали майже половину з усіх опитаних. 31,8 % поліцейських, навпаки, вважали, що діяльність покращилася. Інші 18,4 % відмовилися відповідати на питання. У регіональному розрізі найбільш позитивно вплинула реформа на ефективність роботи підрозділів поліції в Чернівецькій (52,8 %) і Хмельницькій (52,4 %) областях. Дещо менший вплив зафіксовано в західних регіонах – у Львівській (34,0 %), Закарпатській (34,7 %), Волинській (38,3%), Івано-Франківській (38,8 %) і Рівненській (39,1 %), на Сході країни – Дніпропетровській (32,2 %), Донецькій (32,5 %, без урахування частини окупованої території), Запорізькій (33,6 %), Харківській (34,4 %) областях, а також у двох центральних регіонах – Вінницькій (35,8 %) і Київській (36,0 %) областях. В усіх інших регіонах зареєстрований найменший вплив реформи.

Як зазначили 45,5 % опитаних, реформування міліції в Національну поліцію найбільше посприяло погіршенню криміногенної ситуації в країні (тільки 14,0 % відмітили в анкеті про покращення її стану) і ситуації з дорожньо-транспортними пригодами (відповідно 35,2 % проти 19,8 %). В останньому випадку відіграло значну роль те, що було ліквідовано ДАІ та МРЕВ, котрі при старій міліцейській структурі зарекомендували себе найбільш корумпованими підрозділами. У новій структурі функції контролю дорожнього руху та фіксації дорожньо-транспортних пригод стали покладатися на патрульних, але значне навантаження на них із виконання й інших функцій ускладнило безпеку руху на дорогах, призвело до зростання ДТП та кількості постраждалих у них. Це посприяло створенню на початку 2017 року в структурі Департаменту патрульної поліції нового підрозділу – дорожньої патрульної поліції, що перебере на себе обов'язки контролю за порядком на дорогах. З причин масових звільнень протягом 2015–2016 років співробітників із досвідом роботи та у зв'язку зі зростанням злочинності в країні, у декілька разів збільшилося навантаження на слідчих, що загалом додало роботи кримінальній службі. Зазначене пояснюється таким вибором відповіді на питання “Як Ви оцінюєте характер змін, які відбулися внаслідок реформування міліції в Національну поліцію України?": 33,2 % респондентів відмітили, що погіршилися, і 39,1 %, що не змінилися умови праці працівників поліції та навантаження на них. Лише 19,2 % вважають, що вони покращилися. Умови праці та рівень навантаження є невід'ємною частиною системи мотивації до праці.

Респондентами у відповідях переважно відзначалося, що не змінилася (41,6 %) чи погіршилася (22,4 %) мотивація до роботи, а про її покращення сказали 27,2 %. Також зазначено, що погіршився стан технічного забезпечення працівників поліції (43,7 %). Дещо менша кількість опитаних (31,3 %) вважають його кращим, ніж він був під час служби в міліції, а 17,6 % відмітили, що все залишилося без змін.

Головним мотивуючим фактором у роботі є оплата праці працівників поліції. Так, більшість опитаних вважає, що в результаті реформи стан їх матеріального забезпечення не змінився (39,2 %) чи погіршився (17,5 %), незважаючи на те, що розмір грошового забезпечення з жовтня 2016 року зріс. За підрахунками даних опитування, медіанне значення грошового забезпечення поліцейського на місяць, що було б мінімально прийнятним на сьогодні, складає 16 тисяч гривень.

Не бачать поліцейські позитивних змін від реформи в “системі управління, організаційній структурі, розподілі функцій та взаємодії між різними підрозділами поліції”, що може впливати на такий фактор, як задоволеність службою в поліції: 47,9 % відмітили, що все залишилося без змін. Тих, хто вважає, що зазначені умови погіршилися, більше, ніж тих, хто відчув їх покращення (22,1 % проти 19,7 %).

Також потребує вдосконалення система управління якістю кадрового забезпечення правоохоронної системи та підвищення кваліфікації. Про те, що ця система покращилася за час реформ, відмітили лише 24,1 % опитаних проти 40,6 % і 25,7 %, які зазначили про погіршення та залишення їх якості без змін.

41,4 % респондентів вважають, що від реформування покращився престиж професії поліцейського. Такий самий відсоток склали ті, що не відчують ніяких

змін у цьому (41,4 %). І майже п'ята частина поліцейських (18,7 %) вважає, що престиж їх професії тільки погіршується. Зазначене можна пояснити тим, що факт того, що людина служить у поліції, протиставляє його населенню. В українському середовищі сформувалося більш негативне, ніж довірливе, ставлення населення до правоохоронних структур. Проте, наприклад, у німецькому рейтингу престижних професій поліцейські знаходяться на третьому місці, їх високо цінує майже половина (49 %) з близько півтори тисячі респондентів [4]. Дослідження професій, що найбільше цінують та поважають німці, із року в рік проводить Німецький Інститут демоскопії в Алленсбаху. Отже, у п'ятірці найбільш поціновуваних професій у Німеччині посідають професії лікарів, медсестер, поліцейських, вчителів і робітничі професії.

Серед респондентів 32,1 % зазначили, що покращилося ставлення населення до працівника поліції. Таких опитаних на 11,3 % більше за тих, хто вказав на його погіршення. Про те, що нічого не змінилося в цьому напрямі під час реформи, вказали 39,4 % опитаних.

Практично збігаються відповіді респондентів щодо ефективності діяльності поліції та діяльності підрозділу, в якому вони працюють. По 31,8 % опитаних вказали на те, що поліція та її структурні підрозділи працюють ефективніше, ніж міліція. Однак значна більшість опитаних мають протилежну думку, зауваживши, що ефективність діяльності поліції не змінилася (37,2 %) або погіршилася (23,1 %). 32,9 % опитаних вважають, що завдяки реформуванню системи ОВС відбулися позитивні зрушення в “якості виконання обов'язків співробітників щодо протидії злочинності та забезпечення публічного порядку і безпеки”. 19,6 % вважають, що реформа їх погіршила, 40,4 % – що нічого не змінилося.

Із ряду нововведень, представлених на розгляд в опитуванні, респонденти відзначили перевагу, у першу чергу, матеріального фактора, який позитивно вплинув на ефективність діяльності поліції, – більше половини поліцейських (51,7 %) обрали відповідь “збільшення розміру грошового утримання поліцейських підвищило ефективність діяльності”, відповідаючи на питання “Як, на Вашу думку, представлені нововведення впливають на ефективність діяльності поліції?”. 34,6 % вважають, що розмір заробітної плати не вплинув на діяльність поліцейських, і 4,6 % ще гірше – знизив їх ефективність. Не відповіли на питання 9,1 % опитаних.

Менш ефективний, але констатується позитивний результат від реформи щодо впровадження “нової програми підготовки та підвищення кваліфікації працівників поліції”: варіант відповіді “підвищення ефективності” обрали 32,3 % опитаних на противагу 9,9 %, які відзначили “зниження ефективності”. Нині навчальні програми підготовки працівників поліції розробляються спільно з європейськими інституціями та МВС із урахуванням європейських стандартів у галузі правоохоронної діяльності. 44,0 % зазначили про відсутність будь-якого впливу у цьому напрямі.

30,8 % опитаних відзначили покращання діяльності, коли її “оцінують не за показниками роботи, а за довірою громадян”, погіршення від цього відчувають 12,3 %. Як вважають представники Експертної групи “Поліція під контролем”, оцінювання ефективної діяльності поліції має передбачати три складові (тут запозичено польський досвід): “рівень довіри населення, використання статистичних показників без примусу їхнього штучного напрацювання, оцінка своєї роботи самими поліцейськими. Рівень довіри населення до поліції визначатиметься завдяки незалежним загальнонаціональним соціологічним опитуванням громадян на місцях. Анкета із низкою запитань дозволить також з'ясувати, що найбільше турбує громадськість [5]. 43,5 % поліцейських зауважили, що це нововведення не вплинуло на ефективність їх діяльності. Ймовірною причиною цього може бути те, що, можливо, ще має місце радянська “палочна” система оцінки ефективності роботи поліції, що призводить до низки порушень прав людини в системі кримінальної юстиції.

Проведена в рамках реформи атестація колишніх міліціонерів, що відбувалася із залученням громадських активістів, внесла певну лепту в прозорість цього процесу

та посприяла тому, що співробітники поліції розуміють, що їх діяльність є публічною. Однак тільки 25,3 % опитаних вважають, що це підвищило ефективність діяльності поліції. Значно більше респондентів зазначили, що від зазначеного процесу ефективність їх роботи не змінилася (44,6 %) та взагалі знизилася (18,9 %). Ті, хто не відповів, склали 11,2 %.

Як вже зазначалося вище, із 68135 осіб, які підлягали атестації, звільнено 5256. Отже, “звільнення працівників за результатами атестації”, на думку опитаних, не вплинуло на ефективність діяльності поліції – про це зазначили 39,8 % респондентів, відповідаючи на питання “Як, на Вашу думку, представлені нововведення впливають на ефективність діяльності поліції?”. Поліцейських, які відзначили зниження ефективності роботи внаслідок цього етапу реформи, більше, ніж тих, хто мав протилежну думку (відповідно 24,9 % проти 23,0 %). Не відповіли на питання 12,3 %.

Частина відповідей респондентів, які обрали позитивну відповідь щодо впливу на ефективність поліцейської діяльності залучення до атестації працівників поліції громадських активістів, тільки на 1,3 % є більшою за частину незадовільних відповідей (24,7 % проти 23,4 %). 39,5 % опитаних погодилися із судженням, що цей реформаторський етап не мав впливу. Не відповіли на питання 12,4 %.

Нововведення щодо “просування по службі за рішенням поліцейських комісій (через участь у конкурсному відборі)” у більшості опитаних не викликало позитивної реакції – майже половина (42,8 %) зазначила, що воно не вплинуло на ефективність поліцейської діяльності, а 14,3 % – взагалі, що погіршило її. Підвищення результативності роботи відчували тільки 29,0 % поліцейських. Ті, хто не відповів на питання, склали 13,9 %.

Так само тих, хто вважає, що “призначення на керівні посади молодих працівників” підвищило ефективність діяльності поліції, менше, ніж тих, хто зазначив погіршення (24,7 % проти 25,7 %), тим більше від тих, хто зазначив відсутність взагалі впливу (37,8 %). Не відповіли 11,8 % опитаних.

Ефективним вважають “використання комп’ютерної діагностики рівня підготовленості при призначенні на посаду” 30,0 % респондентів проти 10,7 %, що зазначили про погіршення ситуації від нововведення. Однак майже половина (46,7 %) не поділяють ні тієї, ні іншої думки – впливу не відчували.

Зафіксовано 30,2 % позитивних відповідей проти 7,2 % негативних щодо ефективності діяльності від зміни старої форми (міліцейської) на нову. Однак більша частина респондентів (55,0 %) не відчувають впливу від цього. При цьому має місце проблема забезпечення форменим одягом нового зразка, поліцейські змушені купувати за особисті кошти деякі предмети однострою, а це, у свою чергу, може впливати на негативне сприйняття реформи: вона є, а проблеми залишаються такими, як і при старій міліцейській системі.

Як відзначається, функціональна побудова структури територіальних органів Національної поліції в регіонах формується “кущовим” принципом, що передбачає створення відділів поліції, через які здійснюється управління та організація діяльності базових органів у складі “куща”. Водночас ключовими елементами територіальних органів поліції на місцях (відділів, відділень) є поліцейські ділянки, через які переважно й здійснюється безпосередня комунікація з суспільством і населенням. Підвищення ефективності діяльності поліції від цього нововведення відмітили 20,4 % опитаних, що на 2,3 % більше від тих, які зазначили про її зниження. 41,6 % респондентів відмічають, що нова структурна схема не вплинула на покращення правоохоронної діяльності. Не відповіли на питання 19,9 % опитаних.

Більша частина опитаних вважає, що для ефективного виконання службових обов’язків повноважень у поліцейських недостатньо. Позитивну думку мають тільки 19,5 % опитаних. Відмовилися відповідати 26,0 % респондентів.

Щодо впливу реформи системи органів МВС особисто на кожного поліцейського, який взяв участь в опитуванні, в основному спостерігається більше негативних відповідей, ніж позитивних. 38,3 % взагалі не відчули впливу реформи на них особисто, а 10,0 % відзначили її негативний вплив. Лише кожен четвертий (24,7 %) завдяки реформуванню старої системи відчуває особисту задоволеність від нинішньої діяльності поліцейських. Так, найбільший вплив спостерігається в деяких західних регіонах – у Закарпатській (30,7 %), Чернівецькій (31,0 %), Хмельницькій (32,9 %), Волинській (33,8 %) і Рівненській (36,1 %) областях. Дещо менший вплив відчувають поліцейські таких регіонів, як: південних – Одеської (25,4 %) і Херсонської (25,7 %) областей, західних – Тернопільської (25,6 %) і Івано-Франківської (26,0 %) областей, у центрі – Вінницької області (27,9 %), а також на Сході в Харківській (26,1 %) і Сумській (27,5 %) областях. Найменш позитивний вплив зафіксовано в усіх інших регіонах країни.

На питання анкети “Чи потребують, на Вашу думку, вдосконалення норми Закону України “Про Національну поліцію” 48,9 % відповіли “так”. З нинішньою редакцією цього документа згодні 16,9 % опитаних. Кожен третій не відповів чи відмовився відповідати на це питання.

Реформа правоохоронної системи, як будь-яка реформа, безумовно, має як позитивні, так й негативні наслідки. Із запропонованого переліку недоліків правоохоронної системи, що на сьогодні не викоренені із системи та заважають її ефективному функціонуванню, частіше за все респонденти вказували на недосконалість кримінального процесуального (55,2 %), кримінального (48,1 %) та адміністративного законодавства (46,2 %). З погляду на систему оплати праці поліцейських європейських країн, то, як вважають опитані, в українській поліції рівень грошового забезпечення залишається низьким (41,6 %). Так само не покращилося технічне забезпечення їх службової діяльності (40,1 %). Вкрай негативно респондентами сприймається звільнення з лав поліції досвідчених спеціалістів, про це відзначили 37,1 % опитаних. Існують недоліки у відомчих підзаконних актах (31,8 %). Як вважають більше чверті (26,1 %) респондентів, у системі органів МВС України все ще поширені корупційні зв'язки, а також є тиск з боку вищого керівництва (17,9 %). 17,9 % вбачають недоліки в системі підготовки новоприйнятих поліцейських і вказують на їх недостатній рівень освіти.

Менш за все ефективне функціонування системи МВС залежить від низького рівня дисципліни в підрозділах (відзначили 11,7 %) і проведення антитерористичної операції на території країни (12,1 %). Дещо більше осіб (по 15,6 % опитаних) відзначили як недоліки, що заважають ефективній роботі системи, це безсистемність перетворень в органах МВС України та їх політизацію, а 16,8 % респондентів – теперішню радикалізацію суспільства. Не відповіли на питання 16,0 % поліцейських.

Щодо перспектив функціонування поліції в найближчі три роки, то тут думка поліцейських розділилася таким чином: на покращання вказали 32,3 % опитаних, а про те, що нічого не зміниться, – 32,2 %. Про погіршення ситуації заявили 18,9 %.

У цілому можна зазначити, що нинішня реформа є першим дієвим кроком перебудови правоохоронної системи в Україні, тому як будь-які попередні спроби її змінити були тільки “на словах” або зазнавали невдач через байдужість та корумпованість керівництва. Із нововведень позитивну оцінку від громадських експертів отримав процес введення патрульних, а також атестація колишніх міліціонерів, що проводилася спеціально створеними комісіями, до складу яких входили представники громадськості (натомість, значна частина опитаних поліцейських вказали на зниження ефективності роботи їх підрозділу внаслідок проведення цього етапу реформи), та ін.

За результатами статистичного аналізу відповідей респондентів, половина опитаних вважає, що реформа відбувається у правильному напрямі та, взагалі, вона

посприяла підняттю престижу професії поліцейського. Із ряду нововведень респонденти відмітили перевагу матеріального фактора, що позитивно вплинув на ефективність діяльності поліції, однак, на їх думку, розмір матеріального забезпечення, що є мінімально прийнятним на сьогодні, має бути на рівні більше 16 тис. грн. Тільки третина опитаних вважає, що реформа позитивно вплинула на професійну діяльність їх підрозділу. Найкращі сподівання від реформи справдилися тільки для чверті респондентів.

Як і в будь-якому реформістському процесі, завжди є певні недоліки, що переважно стосуються організаційно-правового, матеріально-технічного та кадрового її забезпечення тощо. Тому, на жаль, поки що не відчують працівники поліції позитивних змін у системі управління, організаційній структурі, розподілі функцій та взаємодії між різними підрозділами поліції. Вдосконалення потребує система управління якістю кадрового забезпечення правоохоронної системи та підвищення кваліфікації. Як вважає значна кількість опитаних, сьогодні у поліцейських недостатньо повноважень для ефективного виконання ними службових обов'язків, а отже, є потреба в удосконаленні законодавчої бази для забезпечення та покращення правоохоронної діяльності.

Одним із негативних моментів є те, що реформування міліції в Національну поліцію найбільше погіршенню криміногенної ситуації в країні та збільшенню кількості дорожньо-транспортних пригод. На думку більшості респондентів, протягом найближчих трьох років у функціональному розвитку поліції поки що майже нічого не зміниться. Безумовно, що цьому сприяють внутрішні суперечності соціально-економічного розвитку України та її суспільно-політичне середовище.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Права людини в діяльності української поліції – 2016. Науково-практичне видання / упор. та ред. Крапивін Є.О. К.: Софія-А, 2017. 304 с.
2. Правоохоронні органи України: довіра та оцінки населення, проблеми внутрішньої безпеки та готовність до співпраці: результати опитування соціологічної групи “Рейтинг” (січень 2012). 58 с. URL: http://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/reg_files/rg_life_safety_012012.3.pdf (дата звернення: 05.01.2018).
3. Науково-аналітичний огляд результатів соціологічного опитування працівників ОВС та слухачів вищих навчальних закладів ОВС у 2015 році. Станом на 15.01.2016. URL: http://mvs.gov.ua/ua/pages/238_Sociologichni_opituvannya_.htm (дата звернення: 06.01.2018).
4. Престиж професії: кого найбільше шанують у Німеччині? URL: <http://www.dw.com/uk/престиж-професії-кого-найбільше-шанують-у-німеччині/a-17053477> (дата звернення: 05.01.2018).
5. Нова система оцінки поліції має орієнтуватися на людей, а не на відомчу статистику: медіа-звіт. URL: <http://police-experts.info/2016/12/21/nova-systema-otsinky/> (дата звернення: 06.01.2018).

REFERENCES

1. Human Rights in the Activities of the Ukrainian Police: scientific and practical edition / ed. Kravynin Y.O., K.: Sofia-A, 2017, 304 p. 2016.
2. Law-Enforcement Bodies of Ukraine: Trust and Estimation of the Population, Problems of Internal Security and Readiness for Cooperation: Results of the Poll of the Sociological Group “Rating” (January 2012), 58 p. URL: http://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/reg_files/rg_life_safety_012012.3.pdf (application date: 05/01/2018).
3. Scientific and Analytical Review of the Results of a Sociological Survey of OIA Employees and Students of OIA Higher Education Institutions in 2015. Dated: January 15, 2016. URL : http://mvs.gov.ua/ru/pages/238_Sociologichni_opituvannya_.htm. (application date: 06/01/2018).
4. Prestige of the Profession: Who is Most Honored in Germany? URL: <http://www.dw.com/uk/prestige-profesiyi-kogo-most-shauna-un-nomechiny/a-17053477> (application date: 05.01.2018).
5. The New Police Assessment System Should Focus on People, not on Departmental Statistics: the Media Report. Dated December 21, 2016. URL : <http://police-experts.info/2016/12/21/nova-systema-otsinky/> (application date: 06.01.2018).

UDC 351.741(477)

V.V. Otsel,

Research Scientist of the State Research Institute MIA Ukraine, Kyiv,
ORCID ID 0000-0002-7708-1086

REFORMATION OF THE SYSTEM OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE: THE RESULTS OF THE SOCIOLOGICAL INTERNET SURVEY

Paper examines the results of a sociological Internet survey (a sample of almost 21,000 people) of police officers (officer of the criminal investigation department, investigators, patrol police officers, district police officers, etc.) regarding changes that have occurred as a result of police reform in the National Police. The poll was conducted in 2017 on the instructions of the Minister of Internal Affairs of Ukraine A. Avakov, by the Department of Organizational and Apparatus Work MIA Ukraine together with the State Research Institute of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine.

The reform of the law-enforcement system, as any other reform, has both positive and negative consequences. In general, half of respondents believe that the reform of the police is in the right direction. For a quarter of respondents, their better expectations from the reform were met, for somewhat more – on the contrary: what has been done is ineffective. The opinion of the respondents on the impact of the reform on the effectiveness of the subdivision in which they operate is divided: half of them believe that the efficiency of their subdivision has not changed or even decreased, for more than 30 % – the activity has improved.

First of all, as a result of the reform, the crime situation in the regions and the situation with traffic accidents on the roads of the country have considerably deteriorated. This happened due to some unsuccessful processes of reformatting old units into new ones and eliminating traffic accidents and MREVs.

From the list of shortcomings of the law-enforcement system, which today are not eradicated from the system and hinder its effective functioning, respondents more often pointed out the imperfection of criminal procedural, criminal and administrative legislation. There are shortcomings of departmental by-laws. Extremely negative respondents perceived the dismissal of police experienced specialists who worked in the police. At the low level there is a technical support for police officers. A quarter of the respondents believe that in the system of bodies of the Ministry of Internal Affairs corruption is still widespread, as well as the pressure of the top management.

Positive is the material factor – increasement of the size of police custody has increased the effectiveness of their activities. Less than half of respondents stated the improvement in the prestige of the police profession. Every fourth policeman feels personal satisfaction from the current activity. One third of respondents believe that the police and its structural units work more efficiently than militia. There are no positive changes in the management system, organizational structure, division of functions and interaction between different police units. It is emphasized on the need to improve the quality management system of the personnel protection of the law enforcement system and professional development.

Keywords: sociological sample survey, questionnaires, national police, police reform.

Отримано 12.03.2018